

SLOVENSKI DELAVEC

UREDNIŠTVO IN
UPRAVA: Ljubljana,
Cepova 1 Del. zbornica —
Tel. št.: 35-29 — Pošt. če-
kovni račun št. 17.548 —
NAROČNINA: Za
člane ZZZ 2 din mesečno,
za druge naročnike 3 din
mesečno. LIST IZHAJA
V SAKO SOBOTO

LETO III.

LJUBLJANA, SOBOTA, 24. JUNIJA 1939.

STEV. 26.

Sijajen tabor slovenskih viničarjev

Po pravi, srečni poti

Strokovna zveza viničarjev ZZZ je priredila pretečeno nedeljo dne 18. jun. t. l. v naših lepih slovenskih gorah, v Jeruzalemu svoj zares lepo uspeli delavski viničarski tabor. Na to nedeljo se je zbralo v Jeruzalemu nad tritisoč slovenskih viničarjev in njihovih prijateljev. Na tabor sam pa je prihitel tudi naš narodni voditelj dr. Anton Korošec in z njim minister dr. Franc Snoj. Pismeno je zborovalce pozdravil g. ban dr. M. Natlačen.

Strokovna zveza viničarjev je po svojem vstopu v sklop organizacije ZZZ izpovedala javno svoje stališče, da hoče ostati borbena za korist včlanjenega delavstva na osnovah krščanstva in slovenske narodnosti. Iztrgala se je iz vrst onih grup, ki hodijo mimo ali celo proti narodu in ki hočejo sejati v naše vrste protikatoliškega in protikrščanskega brezbožnega marksističnega duha. Zavrgla je obenem tudi z njim vsako ljubimkanje ter se je brez pridržkov izrekla za moderni delavski pokret Zveze združenih delavcev.

Strokovna zveza viničarjev je tako v borbi slov. naroda postala bistven sestavni del in za pravice delavnega ljudstva na trdnih temeljih, na katerih je tudi doslej gradil veren slovenski narod in z njim združeni voditelji. Viničarji so tako zavrgli taktiko poznanega nergaštva in so prešli na pozitivno delo za izboljšanje svojih socialnih in življenjskih razmer.

Viničarji, strnjeni z ZZZ in njenim programom, zapuščajo frazerije in sprejemajo taktiko stvarnih borcev za delavske koristi, za koristi najbolj potrebne in najrevnejšega slovenskega delavskega sloja — naših viničarjev.

Viničarji, po kratkem razdobju, odkar so se združili z ZZZ, že žanjejo, lahko rečemo, svoje lepe in trajne uspehe. V zvezi s predstavniki naroda, ki so zrastle iz ljudstva samega in z ljudstvom čutijo, so začeli intenzivno borbo za zakonito ureditve svojih socialnih razmer in zahtev. Ves delavni narod, strjen s svojimi voditelji, daje gibanju viničarjev svojo moralno oporo in se veseli njihovih uspehov.

Ko so viničarji prešli v tabor ZZZ, je grupa JSZ ugotavljala, da se bodo viničarji še kesali tega svojega koraka. To prorokovanje je bilo zgrešeno tako, kakor je bila in je zgrešena celotna taktika JSZ, ki je dotlej viničarje vodila.

Viničarji se živo zavedajo, da ne morejo uspešne borbe voditi osamljeni ali celo v boju s celotnim narodom ter njegovim vodstvom, pač pa samo v strnjnosti z narodom in vodstvom. Zavedajo se tudi, da v marksizmu in marksizmu prijazen stremeljenju zanje ni pravice, temveč, da jo morejo uspešno braniti in zahtevati samo v izvajanju krščanskih načel.

Viničarski tabor se je pretečeno nedeljo vršil v tem pravcu in je tako združil v Jeruzalemu okrog sebe delavno ljudstvo in njegove prijatelje. Ti so poudarili medsebojno povezanost in trdno voljo, da hočejo borbo voditi po začrtani poti do končne zmage. Lepe slovenske gorice so bile ta dan priča vselega upanja na boljšo bodočnost in trdnega pričakovanja, da pride kmalu. Pot, ki so jo izvolili viničarji v Zvezi združenih delavcev za svojo, edino vodi k trajnim uspehom ter brez demagogije, varanja in zaslepljevanja ustvarja postopoma po načrtu nove boljše socialne prilike. Vztrajnost po načrtu razdira tu stare vezi hlapčevstva, v katerih je doslej tičal slovenski delavec pod tujim bičem in katerega je občutil zlasti slovenski viničar. Pridobiva z vsakim dnem istemu vedno bolj enakopraven položaj v družbi ostalih narodnih slojev in ga uvršča v pestrosti ljudskih množic v enako upoštevan stan.

Zgoraj: Dr. A. Korošec na taboru slovenskih viničarjev ZZZ.

Spodaj: Minister Franc Snoj govori.

Zgodovina nam pove, da je v času turških bojev dobil nezaželjeni obisk Turkov tudi Jeruzalem. Babji klanec je bilo ono mesto, kjer so junaške slovenske žene zaustavile prodiranje Turkov. V strahu za svoje življenje, imetje, strah za svojo čast je dal našim prednikom moči, da so se postavili v bran. Zato je Jeruzalem zgodovinski kraj taborov, kjer so pred 70 leti Slovenci izpovedali na mogočem taboru svojo narodno zavednost. Ljudje ki so ustavili prodiranje turške druhal in so pred 70 leti izpovedali svojo narodno zavednost so bili predvsem viničarji, ker se je gospoda navadno skrila za trdne in varne zidove svojih gradov.

V nedeljo je bil Jeruzalem, ta biser slovenske zemlje zopet pozorišče mogočne manifestacije viničarjev, tistih trpinov, ki za beraško plačilo vzdržujejo krasne vinograde. Na tem taboru so se zbrali viničarji organizirani v Zvezi viničarjev ZZZ. Prihiteli pa so tudi drugi iz vseh slovenskih gor in Haloz, slovenjebistriških, framskih in pekrskih vinogradov. Oddaljenost od Jeruzalema naše viničarje ni motila pa če so prav za pot do tabornega mesta žrtvovali več svojih plač. Krasen je bil pogled na kolone viničarjev, ki so se v strnjnih skupinah z državnimi in organizacijskimi zastavami ZZZ pomikali po obronkih vinogradov proti starodavni jeruzalemski cerkvi.

Taboru je dal mogočen povdarek naš narodni voditelj dr. Anton Korošec, ki sam kot domačin teh krajev najbolje pozna trpljenje viničarskega stanu.

Dr. Korošec prihaja

Reditelji z zelenimi kravatami, ki so znak ZZZ, so urejali množice, ki so prihiteli na taborno mesto za slovesen sprejem svojega narodnega voditelja. Množice viničarjev so pokazale svojo veliko discipliniranost, nikjer ni bilo videti nestrpnosti in nepokornosti odredbam rediteljev. Približno ob pol deveti uri se je pokazal med holmi-po Bratuškovi cesti, za katero si je pridobil največ zaslug gospod dekan Bratuška — avtomobil z dr. Korošcem. Mogočno vzklikanje viničarjev je pozdravilo svojega narodnega voditelja, ki je ves nasmejan izstopil iz avtomobila. Sprejel je pozdrave, ki mu jih je izročil predsednik viničarske zveze Stanko Korošec in cvetje, ki mu ga je v na-

rodni noši izročila v imenu dekliskega krožka Lojzka Plohl. Za dr. Korošcem je pribrel avtomobil z ministrom Francem Snojem, ki so ga množice prav tako navdušeno sprejele. V spremstvu ministra Snoja se je dr. Korošec podal med viničarje, kjer se je prosto kot njihov velik prijatelj razgovarjal o vsem, kar je težilo srce temu ali onemu. Kazalec na uri se je pomaknil na deveto, zvonovi v zvoniku so zapeli in napovedali pričetek službe božje, katero je opravil in imel pridigo poslanec ptujskega okraja g. Marko Kranjc. Cerkev je bila do zadnjega kotička napolnjena, prav tako je bila tudi okolica cerkve zasedena po viničarjih ki so v pobožnem ljudskem petju prisostvovali sveti maši.

Med sveto mašo je vse ljudstvo pobožno pelo, da je odmevalo po cerkvi in zunaj nje ter dvigalo srca k Bogu.

Viničarji zborujejo

Organizatorji tabora niso v svojih pripravah verjeli, da bo mogoče prirediti tabor ob tako ogromni udeležbi. Prostor okrog jeruzalemske cerkvice je bil premajhen, da bi sprejel tritisočglavo množico. Zato so se te množice pomaknile globoko doli v vinograde, da so imele razgled na s cvetjem in zastavami okrašeno govorniško tribuno, s katere ji bo govoril narodni voditelj dr. Korošec, njihov veliki prijatelj minister g. Franc Snoj in jim vneli srca v borbi za ideale in za pravico, govorniki, zrasli iz njihovih vrst. Taboru je predsedoval znani organizator viničarjev banski svetnik in strokovni tajnik ZZZ v Mariboru Peter Rozman, ki je pozdravil častne goste, predsednika senata dr. Antona Korošca, ministra Franca Snoja, narodnega poslanca Marka Kranjca, predsednika DZ Viktorja Kozamernika, podpredsednika ZZZ Pirih Milka, banske svetnike Štuheca, Zdravca, Husjeka, dekana, duhovnega svetnika Bratuša, domačega župnika Polaka, okrajnega glavarja dr. Vidica in dr. Fračnika, zastopnika Kmetijske zveze Martina Munda, zastopnike občin Sv. Miklavž in Svetinje, zastopnike fantovskih odsekov in dekl. krožkov, pevskih društev in krajevnih viničarskih organizacij in podružnic ZZZ. Nato je prebral brzojavne pozdrave ter pismo bana dr. Marka Natlačenca, v katerem izraža, da se žal tabora ne more udeležiti ter jih obvešča, da je za 26. t. m. sklical banovinski svet na izredno zasedanje, kjer se bo rešila nova Uredba o viničarskem redu, ki bo v jeseni uzakonjen. Pismo g. bana je izzvalo pri zborovalcih navdušeno odobravanje.

V imenu DZ je pozdravil zborovalce njen predsednik g. Viktor Kozamernik, ki je izjavil, da delo DZ bo šlo za tem, da bodo viničarji vključeni v pravi delavski stan in da bodo deležni s tem dobrot delavskega zavarovanja in drugih socialnih ugodnosti.

Nato je pozdravil zborovalce v imenu sorodne stanovske organizacije Kmečke zveze Martina Munda. Osnove obeh organizacij sta na narodnostni podlagi. Viničarji in kmetje so bili tisti, ki so zaustavili raznarodovalno delo v tem kosu Slovenije, ki jo s svojim težkim delom ohranjajo in negujejo.

Voditelj Slovencev govori

Na govorniško tribuno je stopil dr. Korošec. Množica je prisluhnila, ko je spregovoril slovenski narodni voditelj. Njegova beseda je bila domača in preprosta, v kateri je odkrival svoje

gledanje na viničarski stan, katerega pozna v vseh njegovih tegobah

V svojem govoru je med drugim dejal tudi sledeče:

Z veseljem sem pohitel danes semkaj k Vam v Jeruzalem, ne samo iz ljubezni do ljutomerskega okraja, katerega računam s ponosom za svojo najozjjo domovino, ampak pred vsem zaradi tega, da se udeležim velikega delavskega tabora, katerega prireja danes tukaj Strokovna zveza viničarjev.

To je Vaš dan, dragi viničarji, dan slovenskih viničarjev. Mi ga hočemo slaviti z Vami, ker priznavamo, hvallimo in odobravamo namene, ki jih hočete doseči z današnjim delom.

Vi se v strjenih vrstah predstavljate javnosti kot del krščanske slovenske delavske organizacije. Vi se priznavate zveste sinove vere svojih očetov in pradedov. Vaša vera ni vera Marksov, Engelsov, Ljeninov, Stalinov, vere grešnih in smrtnih ljudi, Vaša vera je vera Sina božjega. V tem leži velikanska razlika med našimi organizacijami in onimi, ki se ne priznavajo za naše.

Vi hočete z današnjim dnem tudi pokazati, da se ne oddvajate od slovenskega naroda, ampak da ste sestavni del naše narodne celine, ravno tako važen kot drugi stanovni, ravno tako časti vreden, čistan kot drugi stanovni, ravno tako potreben kot drugi stanovni. Ta slovenska zemlja, ki jo Vi obdelujete s svojim trudom, ki jo Vi namakate s svojim znojem, je tudi Vaša slovenska zemlja in vi jo ljubite, kakor jo ljubimo vsi njeni sinovi. Tu ni nobene razlike, vsi smo enaki, vsi sinovi in hčere naše skupne slovenske matere, skupne slovenske zemlje. Vaš današnji tabor glasno kliče celemu slovenskemu narodu: »Evo nas, mi smo in mi hočemo vedno ostati zvesti sinovi slovenske domovine.«

In ves slovenski narod Vas z navdušenjem pozdravlja in pritiska na svoje srce, ker se niste izgubili v kaki internacionali, ampak ostali tam, kjer Vam je mesto, ob strani svojega naroda.

In kakor je ves slovenski narod zvest svojih velikih domovini Jugoslaviji, ravno tako je tudi viničarski stan. Branil bo Jugoslavijo, kakor bo Jugoslavija branila svojo Slovenijo.

Svojo ljubezen do Kralja in Kraljevskega doma ste že itak pokazali s svojimi telegrami.

Veliko veselje pa moram izraziti, da je viničarski stan pred tem, da se mu izpolnijo najvažnejše zahteve, kakor ste jih dogovorili z delodajalci. Znano mi je, da bo še ta mesec banski svet o tem sklepal. Toda o tem bodo govorili drugi gospodje.

Ostali govorniki

Za dr. Korošcem je spregovoril minister Franc Snoj, ki je v temperamentnem govoru vnel viničarje v neomajni borbi za pravice njihovoga stanu in je zlasti naglašal skrb dr. Korošca za viničarje, ki je oče slovenskega naroda, še bolj pa oče slovenskih viničarjev.

Kot zastopnik centrale ZZZ, je spregovoril Pirih Milko, ki je naglašal potrebo tabora, kjer si viničarji dajo duška, da spregovorijo besedo, ki naj zopet dvigne zavest, da so bistveni člen katoliške slovenske skupnosti. Ta volja kliče vse pod bojni klic v organizacijo, kjer naj delajo in naj živijo vedno močnejše proti soncu, ki vstaja na obzorju. Ostro je žigosal nesocial-

Nadaljevanje na str. 2.)

Darujte za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki bo v Ljubljani od 25. do 30. julija 1939.

Naslov čekovnega računa je: Pripravljalni odbor za kongres Kristusa Kralja, Ljubljana — številka čekovnega računa je: 11.711.

Sijajen tabor slovenskih viničarjev

(Nadaljevanje s 1. strani)

nost raznih socialnih in drugih delavcev in pokretov, ki se s samimi demagoškimi besedami borijo za slovenske narodne in socialne pravice. Pozival je vse, naj se vključijo v organizacijo Zvezo viničarjev, pod katere okrilju jim bo dana možnost, da se jim bo rezal vedno večji kos kruha in ne vedno manjši.

Organizacijski referat je podal tajnik Zveze viničarjev tov. Košnik Jože; njegov govor prinesemo prihodnjič.

V imenu viničarskih žena je spregovorila tov. Lizika Grlica, ki je poudarila potrebo po ureditvi eksistenčnega vprašanja viničarjev, da ne bodo viničarske družine hirale in izumirale, ob pomanjkanju najnujnejših življenjskih sredstev, kar je posledica, da se nekdanj trdne viničarije spravijo na boben, otroci pa odhajajo v svet, kjer se v morju nasprotnih idej izgublja.

Z zborovanja so ob navdušenem odobravanju poslali brzojavki Nj. kr. Veličanstvu Petru II., Nj. kr. Visoč. knezu-namestniku Pavlu, predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću in ministru za socialno politiko g. M. Rajakoviću.

Sprejeta je bila resolucija sledeče vsebine:

Resolucija viničarskega tabora

V JERUZALEMU DNE 18. JUN. 1939.

1. Strokovna zveza viničarjev — Zveze združenih delavcev Jugorasa, je krščanska stanovska organizacija viničarjev. Podlaga njenemu delovanju so katoliška načela in delavske okoliščine papežev.
2. Svoje člane navaja k vestnemu in poštenemu delu stanovskih dolžnosti ter goji med njimi narodno zavest in skupnost. Zahteva enakopravnost z ostalimi stanovni naroda v javnem življenju, ter hoče v plemeniti tekmi z ostalimi stanovni, svoj stan dvigniti, kakor v eksistenčnem, tako v kulturnem in nacionalnem oziru.
3. Viničarske žene se ob strani svojih mož pridružujemo celotnemu pokretu org. potom katere hočejo doseči zaščito svojega stanovskega poslanstva, vzgojo družine. Vsled tega zahtevamo, da se dosledno izvajajo določila uredbe vin. reda. Proti vsem onim,

ki bi hoteli ta določila sabotirati, naj se uvedejo sankcije.

4. Pri izvrševanju svojega organizatoričnega dela odklanjamo vsako sodelovanje s protinarodnim in brezverskim marksizmom, ter obojamo njegovo delovanje kot škodljivo za napredek delavstva v vseh ozirih.
5. Zahtevamo, da se od strani predstavnikov državne oblasti ukrene vse potrebno za realizacijo upravičenih zahtev jugoslovanskega delavstva, ki so označene v resoluciji II. kongresa Jug. del. zveze z dne 6. in 7. maja t. l. v Beogradu.
6. Viničarji, kakor poljedelski delavci so za slučaj bolezni, nezgod, starosti in smrti brez vsake zakonite zaščite, kar naj se odpravi z zakonitvijo socialnega zavarovanja za to delavstvo. To zavarovanje bi po § 6 zakona o zavarovanju delavcev moralo biti izvedeno že leta 1923. Zato zahtevamo, da se brez odlašanja pristopi k rešitvi tega vprašanja, k čemu naj se pritegne tudi naša org. Ban dravske banovine naj se pooblasti, da to zavarovanje za viničarje uzakoni našim razmeram primerno.
7. Da se v vse občinske odbore viničarskih krajev in v banski svet delegirajo zastopniki našega stanu po svoji številni moči za zaščito interesov viničarjev.
8. Da se razširi zakon o zaščiti delavcev tudi na viničarje, predvsem:
 - a) Zaščita in članstvo viničarskega stanu v Delavski zbornici, kjer naj ima viničarski stan svoji številni moči primerno delegacijo.
 - b) Za posredovanje dela in viničarskih služb naj se ustanovi krajevna borza dela v Ljutomeru.
 - c) Na podlagi določil glede obratnih zaupnikov, naj tudi viničarski stan voli svoje viničarske zaupnike, za zaščito gospodarskih, kulturnih in socialnih interesov viničarjev.
 - d) Delokrog inšpekcij dela naj se raztegne tudi na področje viničarjev.
9. Da se v naših pasivnih krajih severne Slovenije ustvarijo vsi predpogoji za gospodarski napredek, predvsem naj se skrbi za obnovu vinogradov, in sicer na racionalnih podlagah, pri čem naj se investira potreben kapital kmečkim tuzemskim vinogradnikom. S tem bodo dani na eni strani večji pogoji za delo in zaslužek, na drugi strani

pa se bo stabiliziralo gospodarstvo malega kmečkega vinogradnika.

10. Minister za socialno politiko naj dovoli popust za prevoz po železnici mlatičev-viničarjev in njih zaslužka v zrnu, kateri odhajajo vsako leto na sezonsko delo mlative v razne dele Savske banovine, da si zaslužijo zrnu za vsakdanji kruh, ki jim ga domača zemlja ne more dovolj dati. Predvsem velja to za Ptujski in tudi Ljutomerski srez.
11. Omeji naj se zakonitim potom zane-marjanje vinogradov, ker leži zemlja prazna, dočim na drugi strani nima delovno ljudstvo kruha.
12. Tukaj ob severni meji je lastništvo večine vinogradnikov v rokah tu in predvsem inozemskega kapitala, ki igra odločilno vlogo eksistence viničarjev in tudi drugih stanov, ter s svojim izkoriščanjem tega ljudstva ustvarja čimdalje slabši položaj viničarjev. Kakor iz socialnega, tako iz nacionalnega ozira je potrebno to izkoriščanje zakonitim potom omejiti.
13. Zahtevamo, da se odstrani vse upravitelje in nastavlence na vinogradniških posestvih, ki niso naše narodnosti ali njega ideologije, kakor tudi vse tiste, ki uživajo poleg svojih služb, še razne pokojnine.

Izjavljamo, da bomo za dosego teh svojih izjav in zahtev zastavili vse svoje sile, da se izvršijo.

Korošec Slavko l. r. Košnik Joža l. r.
t. č. načelnik strokovni tajnik.

Rozman Peter
predsednik tabora.

Po zborovanju je dr. Anton Korošec s svojim spremstvom odšel. Ljudstvo ga je navdušeno pozdravljalo, ko je odhajal po cesti med vinskimi gorami. Ljudstvo se je počasi začelo razhajati na svoje domove, vse navdušeno v svesti si, da pomenja današnji tabor preokret v njihovem življenju in polno volje, da bo po lepih slovenskih gorah, Halozah, Framskih in Pekrskih vinogradih postavljalo temelje svoje organizacije, ki bodo zamorili vse blodne ideje marksizma, razkrajajočega liberalizma in bodo užgali voljo delati po slovenskih, socialnih, katoliških in etičnih načelih.

Izredno zasedanje banskega sveta

Dr. Marko Natlačen, naš slovenski ban, ki z velikim razumevanjem zasleduje borbo malega človeka za izboljšanje njegovega socialnega položaja in ki mu ob vsaki priliki nudi po svojih najboljših močeh vso svojo oporo, je te dni sklical izredno zasedanje ban. sveta. Banski svet se bo na tem zasedanju pečal edino le z načrtom nove uredbe viničarskega reda. Ta viničarski red, za katerega so se doslej dolga leta zastoj prizadevali naši viničarji, bo še to jesen v zakonjena Uredba, kakor je bo dobil banski svet v pretres, izpričuje z vso jasnostjo veliko naklonjenost, ki jo Strokovna zveza viničarjev ZZZD uživa na mero-dajnih mestih.

Mi se iskreno veselimo, da se je ta važna zadeva tako približala svoji končni rešitvi, ter smo iz srca hvaležni za njeno uresničitev našemu narodnemu vodstvu. Obenem pa poudarjamo, da se je tako zopet ponovno izkazalo, da delavskih stanovskih vprašanj in koristi ni mogoče drugače reševati, kakor po načinu, ki ga propagira ZZZD, ali kakor je to izrazil naš velik prijatelj minister g. dr. Miha Krek: »Z roko v roki«. Stan mora hoditi z narodom, narod z voditelji, ki so iz naroda zrasi in zanj žive. To je edina pot do uspehov in do zmage.

Zveza združenih delavcev je k užitvotvorjenju gorenje uredbe doprinesla svoj dolžni delež. Tudi njena zasluga je in zato tudi njen velik uspeh. Z njim je ZZZD zopet naredila velik korak naprej.

Izredna skupščina belgrajske DZ

V dvorani Beograjske delavske zbornice se je vršilo v ponedeljek dne 12. junija izvanredno zasedanje skupščine delavske zbornice.

Izvanredni skupščini je predsedoval podpredsednik zbornice g. Toša Bojadžić. O delu izvanredne skupščine in sklepkih, ki so bili sprejeti je izdala delavska zbornica sledeči komunikate:

To zasedanje je bilo posebno važno radi tega, ker je skupščina morala odločiti o predlogih upravnega odbora. Diskucija je trajala ves dopoldan in so vsi sklepi bili sprejeti soglasno.

Najvažnejši sklepi te skupščine se nanašajo na sledeče zadeve: Sklicanje ankete o položaju delavcev, ki so zaposleni v drž. podjetjih; revizija socialnih zakonov in uredb; sodelovanje delavcev kot svetnikov v mestnih svetih; razen tega je skupščina sprejela predloge upravnega odbora za zgraditev delavskih hiš in podpiranje ter ustanovitev delavskih združenj. V to svrhu je votirala 1.750.000.— dinarjev. Skupščina je tudi odobrila 100.000.— Din za zimsko pomoč in pooblastila upravni odbor, da v mejah proračuna gmotno podpira delavske in nameščenske organizacije. Z odobravanjem je bil sprejet sklep, da se črta vse delavske strokovne organizacije, ki pripadajo URsu, iz evidence zbornice.

Posebna živahna diskusija se je razvila o vprašanju osrednje uprave za posredovanje dela in je končno skupščina soglasno sprejela sklep centralnega tajništva delavskih zbornic v tem vprašanju, s tem, da je naložila upravnemu odboru dolžnost, da intervenira na merodajnih mestih in zahteva brezpogojno odstranitev dr. Marija Krmotiča s položaja upravnika Osrednje uprave. Sklepalo se je tudi o vprašanju ravnateljstva belgrajskega okrožnega urada kakor tudi ravnateljstva SUZOR-a v Zagrebu in sprejet je sklep, da se v najkrajšem času uredijo tudi ta važna vprašanja in na merodajnih mestih zahteva, da se iz teh ustanov odstrani predstavnike marksističnih strokovnih organizacij, ker te dejansko ne predstavljajo jugoslovanskih delavcev.

Skupščini so prisostvovali: komisar ministrstva za socialno politiko, višji svetnik g. Janković in šef odseka za socialno skrbstvo mesta Beograd g. dr. Gligorijević. Kot gostje so bili navzoči: g. Dragan Golub, ravnatelj SUZOR-a in g. Andrijanikovič, član glavnega odbora Jugorasa.

strokovno organizacijo Jugoras. Vedeli so namreč, da, če bo ZZZD šla po tej srečni poti delavskega strokovnega gibanja, da bo potegnila vse zdravo misleče slovensko delavstvo za seboj.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Odmevi našega prvega tabora

I. slov. delavski tabor je odjeknil proti pričakovanju. Udeleženci se ga z veseljem spominjajo.

Podružnice nam od vseh strani poročajo, kako je zrastle ž njim delavska organizacijska zavest. Od mnogih strani, pa dobiva centrala pozive, da pride in organizira nove skupine, nove podružnice. Po našem taboru se delavstvo prebuja in spoznava vrednost prave močne, disciplinirane narodne delavske organizacije. Ljubljanski tabor je odjeknil po vsej Sloveniji pa tudi po vsej državi in še preko njenih meja. O njem je poročalo izredno priznalno naše dnevno časopisje, o njem je prineslo dolge članke glasilo Jugorasa »Jugoslovanski delavec«, o njem so se pohvalno izrazili v zamejstvu.

Odmevi med sovražniki

Tabor pa ni našel svoj odmev samo med prijatelji, našel ga je tudi med nasprotniki. Razočarani so nad našim lepim uspehom, katerega z vsemi svojimi načrti in akcijami niso mogli niti najmanj zmalčiti. Disciplinirani in red za časa taborenja, jih je privedel do spoznanja, da je borba proti naši strnjeni solidarno zgrajeni organiziranosti trda in na propast obsojena. Mnogi so že postali zato ponižnejši, bolj tihi, manj predrzni. Mnogi bodo temu še sledili.

Za člane ZZZD pa velja: V vsakem slučaju ob vsakih razmerah brezpogojno odločno naprej. Povsod in vselej vse, da zmaga ZZZD! To je naše geslo!

Odmevi med prijatelji

Iz delavskega središča, iz Jesenic, ponatiskujemo članek lista »Na mejah«. Tam kjer se vrši že deset in desetletna borba med kapitalom in človekom in jo vsi gledajo iz neposredne bližine, tudi pišejo o našem I. slovenskem delavskem taboru. Članek je po svoji vsebini tako izrazit, da bi bilo zelo škoda, če bi ga ne brali tudi mnogi naši

čitatelji, ki lista »Na mejah« ne prejemajo. Zato članek uvodnik tega lista z dne 15. t. m. 1939 prinašamo dobesedno. Glasi se:

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković:

»Za delavstvo sem se boril ter ga nikoli ne bom zapustil«

Na veličastnem delavskem taboru v nedeljo 4. junija tega leta v prestolnici Slovenije sta dve dejstvi napravili mogočen vtis: velika udeležba od strani narodno zavednega in poštenega slovenskega delavstva in prisotnost voditeljev države in naroda.

Pomankljivost glede prvega ali drugega bi zelo zmanjšala pomen te sicer že samo po sebi važne prireditve. Kajti, če na delavskem taboru ne bi bilo delavcev, bi si morali radi ali neradi priznati, da delavstvo ali nima smisla ali ne zaupanja v gibanje, ki je tabor priredilo. V tem oziru so bile pri mnogih nasprotnikih novega delavskega gibanja želje matere misli: glede udeležbe so napovedovali fiasko tabora. Da bi ta polom na lastne oči gledali in pri tem uživali, so nekateri celo od daleč potovali ta dan v Ljubljano. Toda te želje se niso izpolnile. Številna udeležba je zato bistveno pripomogla k uspehu prireditve. Vsej javnosti je bil s tem podan dokaz, da se pošteno slovensko delavstvo v velikih množinah oklepa zdravega novega gibanja ter obrača hrbet dosedanjim delavskim zapeljivcem. Nad vse je važno, da se za gibanje, ki je po svoji vsebini zmožno izvesti preokret v socialnih razmerah v korist delavstva, zavzame zlasti tisti, za katerega gre, to je delavec.

Nič manj važno ni dejstvo, da so se tabora udeležili in na njem podali važne izjave tisti, ki pravično ureditev socialnih razmer najlaže izvedejo. Delavec,

ki zna s svojo glavo misliti, ki ni zapeljan od sirenskega petja marksističnih pevcev in ki mu gre resno za izboljšanje svojega socialnega in gospodarskega položaja, mora postati pozoren na izjavo ministrskega predsednika Dragiša Cvetkovića: »Od vsega začetka svoje politične kariere sem se najbolje počutil v delavski sredini. Že od nekdanj sem imel vse razumevanje za upravičene težnje delavcev.« Naš ministrski predsednik je tako izjavo lahko mirne duše podal, ker je vsej javnosti znano, da sloni ta izjava na njegovem vidnem delu in uspehih za delavske sloje. »Iz delavske sredine sem se politično dvignil, za naše delavstvo sem živel in se zanj boril ter ga nikoli ne bom zapustil.« Kaj vse bi (in morda tudi so) storili in koliko bi radevolje žrtvovali razni kapitalistični krogi, če bi mogli postaviti zid ali skopati globok prepad med delavskim gibanjem in takim predsednikom vlade. V pretežno agrarni državi, kakršna je Jugoslavija, se industrijski kapital nikoli ne boji delavskih organizacij in naj bi bile še tako strumno organizirane, ako so te organizacije osamljene. Ob poslušanju izjav, kakor so gornje, ga pa do kosti zazebe. Interes kapitalistov je, da je delavstvo v sporu z močno vlado in da je v opoziciji proti lastnemu narodu. Na nedeljskem delavskem shodu je lahko vsak ugotovil, da narod, država, delavstvo niso ločeni in osamljeni pojmi.

Zdravo delavsko gibanje, ki ima poleg zdravja svoje notranje načelnosti še močno oporo v sodobnem državnem aparatu, mora biti vabljivo za vsakega modrega in nepokvarjenega delavca. Po tem taboru, po govorih, ki so jih na tem taboru govorili merodajni zastopniki vlade in naroda, toliko bolj razumemo, zakaj so se razne slovenske strokovne delavske organizacije tako zelo trudile, da bi se stopile v državno

Naša borba - naša rast

Iz centrale

VSEM KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM!

Pozivamo vse podružnice, naj nam takoj točno poročajo o pripravah za volitve obratnih zaupnikov. V svojih poročilih navedite tudi, koliko zaupnikov nameravate izvoliti na teritoriju posamezne skupine.

Naročite takoj potrebne tiskovine za volitve!

OPOZARJAMO

ponovno vse krajevne organizacije, da se v sezonskih obratih (stavbnih podjetjih, opekarnah, pri gradnjah cest, urejevanju hudoornikov i. t. d.) zaupniške volitve vrše že sedaj. Zato poskrbite takoj, da na vsaki stavbi in sezonskem podjetju izvedete volitve!

Navodila in tiskovine naročite takoj v centrali.

Prosimo vse krajevne skupine, ki tega še niso storile, da takoj odgovorijo na okrožnico 20/39 in prijavijo centrali propagandne odseke za izvedbo zaupniških volitev.

Volitve se bližajo, bodimo pripravljeni!

Duplica

Vabimo vse naše člane na izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo dne 25. junija ob 9. uri dopoldne v gostilni Herle na Duplici. Ker je dnevni red važen, je potrebno, da se ga polnoštevilno udeležite.

Remšnik

Nekje v Sv. pismu se pravi, da so ljudje poginili, ker niso poznali discipline! Disciplina, red, pravila in slično mora torej poznana biti vsakemu članu organizacije! Organizacija je vrsta članov po nekem redu! Izobraževalno društvo more delati, če člani poznajo disciplino, podporo društvo, telovadno, delavsko tudi uspeva le tedaj, če vlada tam disciplina! Ja, te discipline naučiti naše ljudi, to bi bil uspeh čez vse! Sedaj pa je pri vsakem, naj si bo ta ali oni, veliko govorjenja, kritiziranja, zabavljanja, ali discipline, dela in žrtve pa se malo doprinese, zato ne gre nič naprej! Neki zdravnik je naročil bolnikovim domačinom: počasi in vztrajno gre bolezen na boljše, pa samo tedaj, če se držite natančnega reda, dijete!

Vsako zboljšanje razmer, organizacije in družbe, gre počasi in po nekem redu naprej! Stavimo vsak nekaj za organizacije, ki imajo začetan red v pravih in potem bo šlo korak za korakom naprej! Delavci! Naprošate se, da pridete v zadrugo na posvet in na občni zbor ZZZD, krajevne organizacije za marenberški

Vabilo

na mladinski tabor v Mariboru

Vabimo delavce v tovarnah, obrtniških in rokodelskih delavnicah na stanovsko zborovanje ob priliki mladinskega tabora v Mariboru. Vršni se v soboto 1. julija popoldne v dvorani Ljudske univerze (pri stolnici) po sledečem sporedu:

1. Duševna stiska industrijske delavske družine. (Predava g. Drago Oberžan).
2. Delavci, pionirji bodoče industrijske stanovske omike. (Predava g. dr. Ivan Dornik).
3. Stanovska vzgoja delavske mladine. (Predava g. Franc Preželj).
4. Socialni in gospodarski položaj slovenskega delavca. (Predava g. Rudolf Smersu).
5. Pomen strokov. organizacije. (Predava g. Peter Rozman).

(Nadaljevanje z 2. str.)

Zvezi združenih delavcev, ki je ves čas svojega obstoja zagovarjala vzajemnost delavskega gibanja z ostalim narodom in je prav zaradi tega stopila v življenje, da je spet obnovila to potrebno zvezo, želimo, da zbere v doglednem času ves slovenski delavski rod v svoje okrilje ter mu pribori vse pravice, ki mu grejo in ki mu jih še v mnogem kratki protinarodni kapital. Naj bo prepričana, da se bo protinarodno in protidelavsko zadržanje kapitala omajalo. Čas, ki se je nanj zanašal kapital (zavlačenje, pridobivanje na času), je stopil v službo zdravega narodnega in državnega gibanja, tistega gibanja, za katero se je izjavilo na zadnjem delavskem taboru tudi slovensko katoliško delavstvo.

sodni okraj! V nedeljo, 25. junija ter 29. na praznik! Vsak naj stori vsaj nekaj, pa bo šlo! Delo ima svoj uspeh, če ga spremlja dober namen in božja pomoč! Na veselo svidenje, pa vsi!

Sladki vrh

Marsikdo bi mislil, da je Zveza združenih delavcev na Sladkem vrhu zaspala, pa smo še tu. Naša skupina obstoja in napreduje. Pri volitvah obratnih zaupnikov lansko leto smo dobili 26 glasov, socialisti pa 155. Pri letošnjih volitvah, ki so se pri nas, čeprav kot neveljavne že enkrat vršile, pa smo dobili 26 glasov, socialisti pa 99. Mi smo torej za 100% napredovali, socialisti pa so izgubili eno tretjino glasov.

Pravili so, da je bilo deževno vreme krivo, da na njih strani udeležba ni bila dovoljna, mi pa pravimo, da ste se vsi skupaj zbrali, kar vas je na Slomškovem vrhu in ste šli, da bi zmagali te presnete Jugoslovce. Toda mi se ne damo in ne bomo odnehali, dokler ne bo na Sladkem vrhu zmagala organizacija slovenske in jugoslovanske skupnosti. Ponovne volitve bodo 23. julija in takrat na plan, da še enkrat toliko glasov dobimo kot zadnjič.

I. slovenskega del. tabora smo se tudi udeležili. Ne bo nam šlo iz spomina, kar smo slišali in videli. Sedaj vidimo, da nas je v Sloveniji veliko in bomo korajžno šli na delo za našo slovensko in jugoslovansko skupnost.

Senovo

Našim nasprotnikom ne more iti v glavo, da je naša podružnica v tako lepem razmahu. Zopet so napeli vse sile, da bi zaustavili naš razmah in zbegali naše člane. Razširjati so začeli razne laži, posebno se pa odlikuje pri tem neki sodrug, ki pa je postal samo zato sodrug, da sebe okristi. Trosi razne laži in pripoveduje rudarjem, da ZZZD sploh ni bila pri reviziji kolektivne pogodbe, kar pa vsi vemo, da je tudi med podpisanimi. Na kratko mi povemo, da je ves njegov trud zaman, da bi zaustavil razmah in si zopet pridobil z lažmi zaupanje, katerega je med rudarji že popolnoma izgubil. Naše člane pa opozarjamo, naj vsakega takega lažnjivca kratkoterminalno zavrnejo, ker položaj rdečih pri našem rudniku je popolnoma na koncu in jih drži samo še laž in pa teror po koncu.

Pri našem rudniku smo pokopali v nedeljo 11. t. m. smrtno ponesrečenega rudniškega kočijaža Kostevca Janeza. Pokojni je bil splošno priljubljen, kar je najbolj pričal pogreb. Star je bil 45 let ter za-

pušča ženo in pet otrok. Sočustvujemo z njegovo družino, kateri je usoda vzela na tako žalosten način rednika. Peljal je s kolodvora razno blago, pri tem so se mu splašili konji, on je prišel pod kolo, katero mu je zmečkalo glavo in je bil takoj mrtev.

Jarše — „Induplati“

NAJNOVEJŠI EVANGELIJ BELIH.

»Bilo je oni dan, ko so spet zabrundali pisani bratci. Rekli so zelenci, da nismo krščanski.

Pa kaj zato! Saj stoji zapisano, da človek ni drugega, kakor dobro razvita žival, katero je Bog ustvaril, da jo JSZarji vlačijo za nos.

Zelenci so imeli tabor pa jim ni uspel, zakaj njihova dejanja govore, da niso delavski, kajti kapitalizem je njihov oče. Tudi mi smo k temu pomagali.

Kdor ne verje v ta evangelij bo pogubljen in nikoli ne bo videl rdečih nebes...« itd. brez konca in kraja.

Tudi mi bi jim nekaj povedali: »In Janez od vzhoda dober prosvetar in še več. Lahko bi vedel kam plove barka JSZ, pa gre za njo v propad. Zakaj udarjen je z dušno slepoto.

In beli general! Klaverno poveša glavo in mračen mu je pogled. Kajti sadovi njegovih del izpričujejo, da je na krivi poti. Še ima čas, da se spreobrne. Kar misli storiti, naj stori brž, da ne bo prepozno...« itd. Torej tudi mi znamo!

Komenda

V četrtek, dne 29. junija ob 1. uri popoldne bo v stari dvorani v Komendi sestanek stavbinskih delavcev ZZZD. Vabimo vse člane in prijatelje ZZZD, da se tega sestanka sigurno udeležijo.

Polzela

Zveza združenih delavcev na Polzeli priredi v soboto dne 24. VI. t. l. ob 9 zvečer in v nedeljo dne 25. VI. t. l. ob 3 popoldne igro »Mlinarjev Janez«. K udeležbi vabimo vse somišljenike našega pokreta in bližnje podružnice; ker je igra res zanimiva, vam ne bo žal vaše udeležbe k naši lepi delavski prireditvi. Nikdar še ni delavec tako ponosno stopal pod katoliškimi idejami in skupnosti svojega stanu, kakor vidimo to danes. To je razvidno tudi iz našega I. Delavskega tabora v Ljubljani, kako velika je delavska skupnost. Za razvedrilo pa vas hočemo razveseliti z našo igrico in smo prepričani, da ne bo nikdo izostal.

Volitve obratnih zaupnikov se bodo vr-

šile 15. julija, razglašeno bo javno, in se eventualne pritožbe prejema le, da ne bo demagoška roka tipala tam, kjer ga ne peče.

Polhov gradec

Začeli smo! Zopet smo poprijeli za delo, in moramo reči, da nam gre delo dobro izpod rok. Po vseh gradbenih obratih smo postavili zaupnike in tudi v drugih podjetjih bomo po 15. juliju krepko poprijeli. Delavstvo mora priti do svojih pravic in najosnovnejša pravica je gotovo ta, da si postavi svoje predstavnike, kateri ga zastopajo proti delodajalcem.

V nedeljo 25. t. m. bomo imeli ob 9. uri občni zbor. Vabimo vse tovariše, člane pa tudi tiste, ki danes še izven organizacije stoje, da se tega občnega zbora sigurno udeležijo. Prišel bo tudi zastopnik centrale.

Le v enotnosti delavskega stanu je naša moč. Zato pridite vsi!

Preska

Spet se oglašamo mi stavbinski delavci. Sedaj je naš čas. Sezona je, delamo, da je veselje!

Počasi se vse obrača na bolje. Še lani so za nas imeli nasprotniki samo psovke in prijemke, kot »zelenci«, »zeleniški«, »podrepniki« itd. Letos je že nekoliko drugače. Vedo nasprotniki, da rastemo pa so potihnili. Le glavne trompete še pojejo staro pesem, ker mislijo, da se bo ZZZD pred njimi podrla kakor Jeriha. Pa lahko trobijo tudi 7 let ne samo 7 dni in nas oblegajo, mi se ne bojimo. Težko je le s pridobivanjem novih članov. Vsak nov delavec, ki pride k nam, mora najprej v rdečo šolo. Če ne gre — gorje mu! Tudi beli in plavi vlečejo z rdečimi sodrugi, rdečim sekundirajo kar se da.

25. t. m. ob 1/2 11 uri dopoldne v Društvenem domu v Preski sestanek vsega delavstva. Pozivamo člane, da povabite tudi vse somišljenike, da bo udeležba čim številnejša. Pride govornik iz Ljubljane.

Mavčiče

12. t. m. smo imeli sestanek v Mavčičah ob 7 uri zvečer. Ustanovila se je nova skupina ZZZD. Rdeči in sploh združena opozicija nočejo o tem nič vedeti. Kar ni njim v korist, seveda vse zanikajo. Toda nova skupina je ustanovljena. Ena »zeleniška« postojanka je več. Centralo je zastopal tov. Kralj Franc. Njegovo izvajanje so delavci sprejeli z velikim odobravanjem.

Delavci zbrani na tem sestanku, so tudi soglasno ugotovili, da je za delavstvo podjetja Dedek pri gradnji ceste največ storila ZZZD.

Dokazali smo, da smo delavski, saj smo sami delavci, zato pozivamo vse tovariše, da gredo z nami v volilno borbo.

Rajhenburg

Tukaj imamo tovarno. Pa ne zgloda kot tovarna. Zaposluje precej delavk a slabo jih plača. Plače so prav suženjske. Zasluzijo po 50 do 150 din na teden. Za nadure pa dobijo po 6 do 9 din tedensko. To so plače, da se jih Bog usmili.

Ker ni bilo organizacije, tudi ni reda, ne zakona, ne minimalnih mezd.

ZZZD je potom Delavske zbornice zahtevala, da se stvar uredi. Kakor smo obveščeni, je banska uprava že postavila podjetju zahtevo, da izplača za nazaj vso razliko na plačah do minimalne mezde in vse nadure.

Upamo, da bo zadeva v kratkem urejena in bodo uboge delavke prišle do svojih pravic.

Rdečim, ki tako radi zabavljajo čez minimalne mezde, svetujemo, da najprej razčistijo taka gnezda, in ko bodo pomedli, naj pa govorijo naprej.

Soteska

Že večkrat smo poročali o težavah, ki jih imamo s parno žago v Soteski. Budno moramo paziti, da bomo pri sedanjem stanju zavarovali svoje interese.

Nezadovoljnejšev nikjer ne manjka, zato ni čudno, če so se tudi pri nas spomnile nekatere bolj odprte glave, da bi bilo boljše, če bi pustili ZZZD in se zapisali rdečim.

Svarimo te tovariše, da naj pazijo in naj se raje drže preizkušene ZZZD, ki se je za nas veskozi borila in ima tudi edina izglede za uspeh. Hoditi za rdečim pomeni toliko kot izgubiti še to, kar imamo.

Bolj kot kedaj prej je enotnost potrebna sedaj. Zato tovariši vsi kot en mož za ZZZD!

Mislinja

Za četrtek dne 29. junija sklicuje naša krajevna organizacija ob 9. uri dopoldne članski sestanek, na katerem bo poročal zastopnik centrale. Ker so na dnevnem redu važne stvari, ki tičejo interesov našega delavstva, vabimo vse tovariše, da se sestanka udeležijo in s tem dokažejo, da je mislinjsko delavstvo strnjeno in enotno v svoji strokovni organizaciji ZZZD.

Tullio Cianetti med govorom v Delavskem domu v Belgradu. — Ob njem sedi predsednik vlade Dragiša Cvetković.

Delavnost in porast Velenjskega okrožja

Okrožni občni zbor v Šoštanju

Zveza združenih delavcev se je močno usidrala tudi v Velenju, temu nekdanj zloglasnemu marksističnemu gnezdu. Pionirji našega gibanja so bili neumorno na delu, pa izpodbijajo vpliv internacionalne materialistične miselnosti med delavstvom in zgradijo močno postojanko ZZZD.

Iz Velenja se je nato ZZZD jela širiti po saleški, mislinjski in savinjski dolini. Nastale so nove krajevne organizacije in še vedno nastajajo nove. Naše delavstvo, ki se vedno bolj otrasa okov marksizma, se zbira okoli svoje edine slovenske narodne strokovne organizacije ZZZD. Položaj delavstva v tem delu naše lepe Slovenije je skrajno slab. Razen izčrpanih rudarjev srečaš tu v pretežni meri gozdne delavce, ki si v strmih hribih s težkim delom, izpostavljeni vsem vremenskim neprilicam pod najtežjimi okolnostmi priborijo čisto obupno skromna sredstva za svoj in svojih številnih družin življenjski obstoj, medtem ko tujerodni brezobzirneži uživajo vse dobrate tega sveta s tem, da se okoristijo z žulji domorodnih delavcev.

Če pogledaš izplačilni listek takega delavca, te mora objeti groza. Štirinajst-dnevni zaslužek z odbitkom znaša čisto komaj nekaj čez 200.— din. Najboljši računar ne more najti rešitve računске naloge, kako se naj preživlja gozdni delavec s sedmimi otroci in 400 din mesečnega zasluzka. Toda večinoma tujerodna gospoda ne pozna čuta do teh trpinov. Če ga vprašaš, zakaj ne zviša mezdo svojim delavcem, ti cinično odvrne: »Ich kann nicht!«

Kljub temu trpljenju in hujskanju marksistov to delavstvo ni izgubilo kontakta

z narodno celoto in se zato v svoji slovenski ZZZD bori za svoje pravice.

V nedeljo dne 18. t. m. je bil v Šoštanju prvi občni zbor velenjskega okrožja ZZZD, katerega je vodil neumorni delavski prvoboritelj tega okrožja sivolasi rudar tov. Zajc Vekoslav. Zbrali so se delegati-delavci iz vseh podružnic okrožja, da s tem manifestirajo svojo neomajano voljo, boriti se za boljšo bodočnost z gesli prvega slovenskega delavskega tabora: Bog, stan, narod.

Na stotine jih je bilo, ki bi se radi udeležili tega tabora, ali jim spričo skrajno slabega gmotnega položaja to ni bilo mogoče. Zato so se tem raje udeležili svojega okrožnega občnega zbora. SVOJO udeležbo je prijavil tudi priljubljeni delavski poslanec g. Theuerschuh. Na žalost ga je v zadnjem hipu pri svojem delu doletela nesreča. Kljub temu se je spomnil delavcev in občnemu zboru z bolniške postelje poslal pozdravno brzojavko, kar so udeleženci sprejeli z burnim odobravanjem.

Občni zbor je počastil s svojo udeležbo šoštanjski č. g. župnik, ki je navzoče toplo pozdravil in občnemu zboru želel mnogo uspeha. Po čitanju poročila, ki je bilo enoglasno sprejeto, je povzel besedo zastopnik centrale ZZZD tov. Breznik, ki je tov. Zajcu izrekel svojo zahvalo v imenu centrale za njegovo požrtvovalno delovanje pri organiziranju velenjskega okrožnega odbora ZZZD ter navzočim obrazložil pomen prvega okrožnega občnega zbora, ki tvori važen mejnik v strokovni borbi delavstva saleške, mislinjske in savinjske doline za izboljšanje svojega položaja. Poudarjal je zlasti potrebo, da se delavstvo velenjskega okrožja temeljito očisti marksistične demagogije in se strne v svojo narodno borbeno strokovno organizacijo ZZZD. Njegov govor so udeleženci

sprejeli z aplavzom, nakar je še tov. Zajc imel jednat govor, v katerem je poudarjal dolžnosti delavstva v sedanji situaciji, da bo naš boj res v vsakem oziru uspešen.

Po izvolitvi novega okrožnega odbora je tov. Zajc izredno lepo uspelo delavsko manifestacijo zaključil s pozivom, naj grede delegati na delo, dokler ne bo poslednji delavec v okrožju organiziran v ZZZD.

Sestanek v Topolščici

Razmere v našem okraju so izredno težke. Mnogo jih je, ki bi radi delali, pa dela v domačem kraju najti ne morejo, ker ni industrije in tudi ne obrti.

Edino v državnem zdravilišču nas je nekaj zaposlenih, kjer pa naš položaj ni rožnat in smo se radi tega organizirali v ZZZD, da si tako priborimo boljše eksistenčne pogoje. Po intervenciji pri g. upravniku zdravilišča vendar upamo, da se bo naš položaj vsaj nekoliko izboljšal, ker nam je g. upravnik to obljubil in je tudi v okviru letnega proračuna mogoče.

Nekaj nas je zaposlenih pri gradnji stanovanjskega poslopja pri zdravilišču in smo vsi organizirani v ZZZD.

V soboto dne 17. t. m. smo imeli v Galskem domu zelo dobro obiskan članski sestanek. Na njem je poročal kot zastopnik centrale tov. Breznik. Njegovemu govoru so navzoči sledili z izrednim zanimanjem, saj smo v tem našem zapuščenem kraju doslej malo vedeli o načinu boja delavstva za svoje stanovske pravice in čeprav smo celo dosetletje plačevali prispevke za Delavsko zbornico, skoraj nihče ni vedel, kaj ta ustanova pomeni in kakšen je njen namen. Zato so navzoči sprejeli izvajanja tov. Breznika z velikim zadovoljstvom in izrazili željo, da bi se taki sestanki čim česče vršili.

Sevnica

V nedeljo dne 18. t. m. smo imeli sestanek za ustanovitev krajevne skupine ZZZD v Sevnici. Sestanka se je udeležilo 45 udeležencev, seveda med njimi par marksistov. Tovariš Jesih iz Trbovelj je kot zastopnik centrale ZZZD v lepih in jedrnatih besedah orisal načela in program ZZZD in Jugorasa. Ostro je obsodil marksizem, ki je postal popolnoma odveč pri nas.

Tudi navzoči marksisti niso najmanj ugovarjali taktičnim izvajanjem tovariša Jesiha. Nato je tovariš Arnshek prečital resolucijo Jugorasa drugega kongresa, ki se je vršil v Beogradu, da je seznanil udeležence sestanka s pravili ZZZD, katera so že vložena za sevnisko skupino.

Nato se je vršilo vpisovanje novih članov ter razgovor o predstojajočih volitvah.

Na sestanku se je pokazalo, kako zelo potrebno je, seznaniti naše tovariše delavce s socialno zakonodajo, katera se nebi v naših podjetjih v toliki meri kršila, če bi jo delavci bolj temeljito poznali. Takšne sestanke bomo sklicali še večkrat, da izboljšamo položaj, ki je ponekod v podjetjih neznošen. Sodruga marksiste pa že v naprej vabimo na prihodnje sestanke, četudi se mi njihovih ne udeležujemo, ker nam ni treba delo skrivati kakor njim.

Gradbeni — Ljubljana

I slovenski delavski tabor je za nami. Gradbeno delavstvo je bilo na taboru častno zastopano in s tem izpričalo, da je odslej ZZZD edina legitimna zastopnica gradbenega delavstva. Vse do zadnjega dne so združeni marksisti razširjali razne letake z lažljivo in tendenciozno vsebino z namenom, da bi naše poštene moze in fante odvrnili, da bi ne sodelovali v sprevedu. Vsa protigaitacija ni nič pomagala. Gradbeno delavstvo je celotno z par izjemami manifestiralo za svoje pravice, za zmago načel in program ZZZD. Pred močno gradbeno skupino ZZZD so se sramežljivo skrili vsi tisti, ki so se do zadnjega proglašali za edine zastopnike gradbenega delavstva. Rdeči junaki so samo izza plotov upali pokazati svoje zagrizeno sovražstvo proti slov. katoliškemu delavstvu z nedostojnimi in napol-glasnimi opazkami. Delavstvo je šlo ponosno mimo teh opazk, dobro se zavedajoč, da ni več daleč čas, ko bojo še zadnji poštene delavci sprevideli, da so marksistične organizacije za delavstvo opojni strup, ki samo omamlja delavstvo z uspehi, ki jih ni. Čast vsem gradbenim delavcem, ki so se upali pokazati svojo pripadnost, ostalim pa naš prezir.

Po vseh ljubljanskih stavbiščih se sedaj dela za volitve obratnih zaupnikov.

Sedaj med ljubljanskimi stavbiki vladata le dve smeri: rdeča in zelena. Druhih dveh organizacij sploh blizu ni. Volilni boj je šestokrat hud. Naši kot najsprotni se trudijo, da dosežejo čim več. Rdeči vedno govorijo o terorju a so sami najhujši teroristi. Na eni večjih stavb v Ljubljani je neki tak rdečkar precejšnjenemu številu dobrih naših delavcev preskrbel odpust. To gotovo ni delo za izboljšanje položaja.

Zanimivo je, da so najhujši teroristi in rdečkarji prav tuji državljani Primorci, ki bi se vendar v naši državi morali malo drugače obnašati.

Vse ljubljanske stavbinske delavce, ki so razkropljeni po posameznih stavbah, kjer še ni bilo zaupniških volitev, prosimo, da se zvečer po delu čimpreje zglase v centralni pisarni zaradi izvedbe volitev.

Sestanki in zborovanja

V NEDELJO, DNE 25. JUNIJA:

SLADKI VRH: članski sestanek ob 3. uri popoldne v čakalnici tovarne.

PRESKA: članski sestanek ob 1/2 11 uri popoldne v Društvenem domu.

LITIJA: članski sestanek ob 10. uri popoldne.

GROSUPLJE: članski sestanek ob 3. uri popoldne v gostilni Finžgar.

DUPLICA: Izredni občni zbor ob 9. uri popoldne v gostilni Herle.

SV. JURIJ ob j. ž.: članski sestanek ob 9. uri popoldne v Slomškovem domu.

ŽREČE: občni zbor v običajnih prostorih.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO: članski sestanek ob 1/2 8. uri zjutraj v cerkveni dvorani.

V TOREK, DNE 27. JUNIJA:

CELJE: širši sestanek ob 6. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice.

V ČETRTEK DNE 29. JUNIJA:

MISLINJA: članski sestanek ob 9. uri popoldne v gostilni Iršič.

REMŠNIK: občni zbor ob 12. uri popoldne v Zadrugi.

KOMENDA: sestanek stavbincev ob 1. uri popoldne v stari dvorani.

*

ZAHVALA:

Delavstvu tobačne tovarne v Ljubljani se zahvaljujem za gmotno pomoč (282.75 din) ob tragični smrti moje hčerke in sinčka. Bog plačaj! Ernest Vrhovc.

PO ZEMELJSKI OBLI

JUGOSLAVIJA

Politična delavnost vlade oziroma vladne stranke JRZ se sedaj osredotočuje okoli tega, da se vrste stranke očistijo vseh nezanesljivih ljudi. Ko je dr. M. Stojadinović po strmoglavljenju diktature JNS prišel na oblast, je prestopilo v JRZ precej politikov, ki so hodili kot člani, bodisi kot somišljeniki pripadali JNS in so podpirali vlado dr. Stojadinoviča, da obdržijo svoja mesta ali pa si pridobijo v novi vladi dobre položaje. Merodajni krogi so storili napako, da je nekaj teh ljudi prišlo tudi v vlado, iz katere so pa bili, kakor vemo, kmalu izločeni. Volitve decembra 1938 so prinesle v stranko skupino poslancev iz hrvatskih krajev, ki so se dali izvoliti na programu JRZ, ne da bi jim bilo v resnici za ta program, ampak samo zato, da imajo v državnem političnem življenju, posebno pa na Hrvatskem, vloga, katera daleč presega pomen poslancev, ki hrvatskega ljudstva nimajo za seboj, ampak so dobili le glasove raznih švigašvag. Ko je nedavno bivši predsednik vlade dr. Stojadinović začel delati proti sedanjemu ministrskemu predsedniku in je sestavil ter dal svojim pristašem podpisati interpelacijo, v kateri se obrača zoper delavnost sedanje vlade za sporazum s hrvatskim narodom, je našel odmeva predvsem v teh poslancih iz savske in primorske banovine, dočim so vsi poslanci JRZ iz Srbije in, razume se, da tudi iz Slovenije zvesti stranki in njemu programu.

Dr. Stojadinovičeva delovanja v trenutku, ko so oči vsega sveta uprte na našo državo in ko mednarodni položaj zahteva močne in enotne ter ugledne Jugoslavijske, ni bilo mogoče delj trpeti in vsa jugoslovanska poštena javnost, bodisi v srbskih, bodisi v prečasnih krajih, je dala vladi g. Cvetkoviča vso moralno oporo, da je začela odločno čiščenje v vladni stranki, da odstrani iz nje vse škodljive elemente.

FRANCIJA

Francoska podmornica »Phenix« se je v tajinstvenih okoliščinah potopila ob indokitajski obali. Pri nesreči je našlo smrt 71 mož posadke. Niti eden ni bil rešen. Vest o nesreči je na pariško prebivalstvo napravila grozen vtis, saj je to že tretja podmorniška nesreča, ki se je pripetila v razdobju treh tednov. Povsodi se sprašu-

jejo, če ni na delu tajinstvena roka sovražnikov, ki uničujejo ladje. Vse mornariške kroge je objela nervozna zaskrbljenost. »Phenix« je bila dolga 101 m in je imela 1300 ton ter je spadala med najmoderneje in največje podmornice.

ČESKA

Ze vlada dr. Berana je izdala odlok za ustanovitev več kazenskih delavskih taborišč. Ker je v podeželju čimdalje več kriminalnih tipov, je nova vlada češkomoravskega protektorata sklenila, da bo takoj začela izvajati uredbo, ki jo je izdala prejšnja vlada. V kazenska delavska taborišča bodo prišli razni berači, cigani, potepuhi in drugi delomržeži. Vlada bo vse te ljudi, ki bodo pod najstrožjim nadzorstvom, uporabila za delo na železnicah in tramvajih. Mlade zločince pa bo izročila v prisilne delavnice.

DALJNI VZHOD

V Aziji je tabor Italija - Nemčija s pomočjo zavezniške Japonske prevzel hudo razbremenilno ofenzivo, ter tabor Anglija - Francija potisnil v obrambo. Japonska je namreč začela blokirati izredno bogato angleško naselje v milijonskem mestu Tjcinu, ki leži južno od Pekinga. Anglija je razdražena, prvič, ker je v nevarnosti, da bo njen ugled sploh padel, ako se ne postavi v bran, drugič pa, da bo izgubila težke milijarde, ako Japoncev pravočasno ne poniža. Anglija ugiblje, kaj bi naredila proti Japoncem, ki pravijo, da ne bodo odnehali, dokler bo Anglija podpirala Kitajce. Anglija ima v rokah močno orožje. Ona lahko Japonsko bojkotira. Toda to lahko pomeni vojno.

NEMČIJA

V mestu Gdansk se je mudil nemški propagandni minister Göbbels. Imel je govor, v katerem je med drugim dejal:

Prebivalci Gdanska, ki govorite nemščino, pripadajo istemu plemenu, istemu narodu in isti usodi kakor Nemci ob Renu. Ker so zaradi tega trdno odločeni, da se vrnejo v Nemčijo, je Gdansk čez noč postal mednarodno vprašanje. Poljaki menijo, da je Gdansk poljski, ker leži ob Visti, Visla pa teče skozi Poljsko. Potem takem bi moral na primer biti tudi Rotterdam nemški, saj leži ob Renu, Ren pa je nemška reka. Zagrizeni Poljaki zahtevajo od Nemčije vzhodno Prusijo in Šlezijo. Naj bi zahtevali še, da bi bila polj. meja ob Renu, kjer bi se srečali s svojimi zavezniki Angleži, ki tudi trdijo, da je njihova meja ob Renu. Poljaki pravijo, da bodo Nemce potolkli v bodoči bitki pri Berlinu, toda za to je treba dveh: nekoga, ki zmaguje, in drugega, ki se pusti premagati. Teh izlivov mirljive politične nezrelosti v Berlinu ne jemljejo resno.

Angleški voditelji govorje, da je vprašanje Gdanska moči urediti mirno, pri tem pa dajejo Poljakom poročstva za vse, kar hočejo Poljaki delati in skušajo Nemčijo in Italijo obkoliti. Toda nova Nemčij-

ja razpolaga z najmogočnejšo vojsko na svetu. Nemčijo ne vodi onemoglo meščanstvo, marveč Hitler. Vse, kar govorje Poljaki in Angleži, je polnilo za lahkoverne glave.

Hitler je v zadnjem govoru jasno povedal, da je Gdansk nemško mesto, ki hoče nazaj v Nemčijo. Svet mora vedeti, da Hitler nikdar ne govori praznih besed. Nova Nemčija je Gdanku ob strani, Nemčija je povsod, kjer živijo Nemci, torej tudi v Gdanku. Prebivalci Gdanska naj bodo hrabri in naj mirno gledajo v bodočnost, ker se Hitler ne bo ustrašil nobenih groženj.

Med Göbbelsovim govorom in po njem so narodni socialisti burno manifestirali za združitev z Nemčijo in za narodni socializem.

ANGLIJA

Angleška ofenziva v Evropi traja dalje. Trenutno so v teku zelo važna pogajanja v Moskvi, kjer se nahaja posebni angleški odposlanec Strang, da sklene z Rusijo vojaško zvezo. Uspeh še ni dosežen, ker Rusija zahteva praviljično ceno, toda vtis le prevladuje, da se bo Anglija uklonila in drago plačala zavezništvo s Sovjetsko Rusijo, ker jo tudi Francija sili v to smer, češ da ni drugega izhoda. Anglija tudi močno oborožuje Poljsko, ki ji je dala 5 milijard din posojila za nabavo orožja. Isto opažamo v Romuniji, od koder so prišla mogočna naročila v Anglijo. Tudi Turčiji bo Anglija posodila do 4 milijarde din za nabavo orožja. Poleg tega pa angleška politika silno podpira prizadevanja, da bi se Balkanska zveza še bolj učvrstila s pristopom, če le mogoče, tudi Bolgarije. Turčija bo v Aleksandretu, ki jo je vrnila Francija, zgradila s francoskim denarjem močno vojno luko, ki bo na razpolago angleškemu in francoskemu brodogradu. Anglija in Francija izvajata tudi močan pritisk na Španijo, da se ne bi vojaško vezala na Nemčijo in na Italijo. Pritisk je denarnega značaja in je očitno zoenkrat uspel, ker kljub izredno slovesnim izjavam o prijateljstvu med Španijo ter Italijo in Nemčijo, ki so jih dali španski državniki, je obdržala veljavo tista izjava španskega poslanika v Parizu, kjer pravi, da Španija z nikomur ne bo sklepala kakšne zavezniške vojaške pogodbe. Proti angleški ofenzivi pa se opazja v Evropi tudi odpor, in sicer na Balkanu, kjer se Italija in Nemčija trudita, da bi Bolgarijo pritegnili nase, nadalje v Srednji Evropi, kjer je bilo pretekli teden mnogo govora o vkorakanju nemških čet na Slovaško, o zasedbi slovaško-poljske meje po nemških četah in o vedno hujši napetosti med Poljsko in Gdanskom. Italijansko-nemški odpor je bil tudi močan na Baltiku, kjer si je osvojil nevtralnost baltiških držav, ter v Sredozemskem morju, kjer imamo vtis, da bosta Italija in Nemčija skupno s Španijo sprožili silno neljubo vprašanje mednarodnega mesta Tangerja.

GONILNE JERMENE

garantirane kakovosti

kvalitetne ŽAGE

VOSEK „PRIMA“

za mazanje jermen

JERMENICE ter vse

MLINSKO-TEHNIČNE POTREBSČINE

nudi solidno

BRCAR & Co., Ljubljana

Kolodvorska 35

